

ich innerlijk
e deze boos-
En zoo wor-
juist aan
ken men als
ger wordt,

orkomen, wie
vullen zin,
inzelf anders
eten wonden
en verdankt,
econtroleerd,
rt.

t van partij-
band met de
Bonds-
in die ver-
ure monster
men beijvert
aar als can-
maar omdat
ik er een en

nde vereeni-
er het Bonds-
hadden mij
l. Steeds heb

aten door de
e functiona-
est overtuigd,
rd der ver-
g en moet
en inderdaad
turen zullen
last vereeni-
n gebrui-
jk. En welke
t zou voelen
rs candidaat
grijke, nood-
der niet te

ie, vond zijn
laden atmos-
van een can-
nz. zou wor-

van partij-
t in verband
d, reeds lang
lg werd toen
dachten" in-
a van de ge-

p de hoogte.

n het Bonds-
ftad en zich

aar zijn?

te wetmatig-
verlossings-
toepassing
brief aan de
parallel tus-
ng der schar-

vervulling
heelen brief
ing van den
l en tempel
t den offer-
worven goe-
de van dien
it, dat heel
te in zijn ab-
genoegezame
en tot in het
worden. Niet
lijks was de
verdwenen,
ntstoken; en
m van offer-
noeg. Want
ngenoegezame
Daarom riep
en toen dat
God; het is
herhaald te

begzame van
nd tegenover
achtige offe-

n de laatste
vil de schrij-
Christus één-
daad, heeft
d! Het is de
den tijd ge-
n maar één
aagt voor de
ch door zijn
a, zoo draagt
euwigheid in
s éénmaal te
is de tijd in

Onder de kandidaten, die door de vereenigingen waren opgegeven, kwam ook nu mijn naam voor.

Nu moet, volgens het Bondsreglement aan iederen gecandidateerde voor een vacature in het Bondsbestuur een verklaring worden gevraagd of hij die candidatuur aanvaardt. Weigert hij die verklaring, dan wordt hij niet candidaat.

En zoo ontving ook ik, evenals de andere kandidaten, van den Bondssecretaris een verklaring ter onder-teekening. Maar bij die verklaring was een brief gevoegd.

Voor ik dien brief weergeef, moet ik eerst nog wat vertellen.

Volgens het Bondsreglement moet ook het Bondsbestuur zelf zich beraden over de vervulling van een vacature. En wel, als ik me goed herinner — ik heb het Bondsreglement niet bij de hand — door een tweetal te maken, dat den vereenigingen zal worden aangeboden, indien de vereenigingen zelf geen kandidaten stellen. Maken de vereenigingen van hun candideeringsrecht wel gebruik, dan noemt het Bondsbestuur den tweeden candidaat niet, doch alleen den eersten.

Ook voor de vacature-Bijleveld had het Bondsbestuur dus een tweetal gemaakt, reeds op zijn vergadering van 27 Februari j.l. Maar de publicatie van dit tweetal zou afhangen van wat de vereenigingen zouden doen!

Toen nu enkele vereenigingen mij gecandidateerd hadden, kreeg ik tegelijk met de bovengenoemde verklaring dezen brief:

Zwolle, 11 Maart 1940.

Hooggeachte ds Veenhof,

Zooals U wellicht reeds bekend is door de mededeeling in het G.J.B. van Vrijdag 1 dezer, kan mr H. Bijleveld, die dit jaar als lid van het bondsbestuur aan de beurt van aftreding is, zich niet weder beschikbaar stellen, wegens gebrek aan tijd.

Nu heeft het bondsreglement de wijze van candidaatstelling geregeld op een wijze, die in de praktijk nog al eens last oplevert. Het bondsbestuur heeft zich n.l. te beraden over de candidaatstelling, maar voert zijn besluit ten deele niet uit, wanneer de aangesloten vereenigingen van haar recht tot candidaatstelling gebruik maken.

Dit geval doet zich thans geheel en al voor: het bondsbestuur had n.l. in zijn vergadering van 27 Februari j.l. reeds besloten, den heer A. Kuiper van Utrecht en U candidaat te stellen, maar kan nu door de eigenaardige structuur van het betreffende reglementartikel niet komen met een publicatie van zijnentwege van Uw candidatuur, daar onderscheidene vereenigingen U reeds hebben candidaat gesteld.

Toch zou het onjuist zijn, als ik U alleen maar bericht, dat verschillende vereenigingen U candideerden; daarom droeg het bondsbestuur mij op, U met den juiststen gang van zaken op de hoogte te stellen, voor het geval de vereenigingen U candidaat stelden.

Deze mededeeling laat ik dus vooraf gaan aan de vraag, die ik U volgens het bondsreglement te stellen heb, n.l. of U genegen zijt de hierbijgaande

verklaring van aanvaarding der candidatuur aan mij in te zenden.

Uit het bovenstaande moge U duidelijk zijn geworden, dat een dergelijke beslissing het bondsbestuur aangenaam zal zijn.

Met het oog op de vergadering van het bondsbestuur op Vrijdag a.s. ware het mij aangenaam, zoo mogelijk Uw antwoord vóór dien datum te ontvangen, waarvoor ik een retourenveloppe insluit.

Immiddels gaarne, hoogachtend,

De bondssecretaris,

(w.g.) WIJNBEEK.

Na het ontvangen van dezen brief was de beslissing al zeer makkelijk.

Enkele vereenigingen hadden mij gecandidateerd.

Vóórdien had het Bondsbestuur mij reeds gecandidateerd.

En het zou het Bondsbestuur aangenaam zijn indien ik mij de candidatuur liet welgevallen!

~

Ik heb uitvoerig deze zaak verteld.

Ik weet, dat men allerlei voor mij min vleiende conclusies uit dit artikel trekken kan. Men doe alzoo, indien men daar lust in heeft.

Maar mijn eenige bedoeling is aan een enkel controleerbaar feit te laten zien hoe lichtzinnig het gepraat over partijvorming is. Hoe het leugens kan helpen verspreiden, verhoudingen vergiftigen, bedoelingen miskennen.

Factievorming? Maar dan zou het Bondsbestuur het ook hebben gedaan!

C. VEENHOF.

EEN NIEUW POLEMISCH WAPEN?

In het „Friesch Kerkblad“ van 19 April heeft ds J. Douma van Britsum gereageerd op een artikel van mij in het „Gereformeerd Mannenblad“. Dat ik nu, eerst enkele weken later, daarop terugkom, is te wijten aan het feit, dat het betreffende kerkblad me niet rechtstreeks werd toegezonden, zoodat ik het eerst enkele dagen geleden van bevriende zijde ontving.

Da Douma schrijft het volgende:

APSETHUS.

Uit het „Algemeen Weekblad“ is via „De Reformatie“ bovengezelde Libyer, die papegaaien leerde zeggen: „Apsethus is een god“, en zoo de volksofinie bewerkte, weer onder ons bekend geworden. De toepassing bij dit verhaal over Apsethus is dan, dat tal van menschen luisteren naar wat papegaaien zeggen, zelf papegaaien worden en dat uit papegaaienpraat de publieke opinie geboren wordt.

Aan dit verhaal werd ik even herinnerd door een tweetal artikelen in het Aprilnummer van het „Gereformeerd Mannenblad“.

Zooals bekend is, is in de laatste jaren de stelling verdedigd, dat de mensch als eenheid moet worden gezien, als „levende ziel“, en dat het spreken over den mensch als bestaande uit „lichaam en ziel“ zoo ongeveer een wortel is van alle kwaad: van dualisme, verachting van het lichaam

niet te doen door Zijns zelfs offerande“. En dan volgt de reeds besproken vergelijking met het sterven van den mensch en diens verschijnen in de eeuwigheid. Net zooals de hoogepriester in het aardse heiligdom inging, zoo is Christus in het hemelsche ingegaan, maar dan niet om dien introitus vaak te herhalen zooals die typische priesters, maar om Zijn intocht onder jubelgezang van al de hemelingen slechts één keer te volbrengen. Op dat eenmalig karakter wil de schrijver allen nadruk leggen. „De schrijver gaat uit van het feit, dat Christus in den hemel verscheen, dat feit was niet in geding. In geding is slechts het karakter van het ingaan in het heiligdom, bepaaldelijk de kracht, de uitwerking daarvan“ (Grosheide). En die uitwerking is om in den hemel voor het aangezicht Gods te verschijnen met Zijn offer, „ons ten goede“, en dat niet om het dikwijls te doen, maar eens voor goed. „De verschijning van Christus in den hemel draagt een plaatsbepalend karakter, is om iets voor ons te doen“ (Gr.). En als vers 26 zegt, dat Hij „éénmaal in de volcinding der eeuwen is geopenbaard“, dan ziet dit eveneens „op het verschijnen voor Gods aangezicht in den hemel“, wel niet „uitsluitend“, want „het ziet op het werk van Christus als één geheel, van Zijn komst in het vleesch tot het gaan in het hemelsch heiligdom.“ (Grosheide).

Zoo stelt dit hoofdstuk uit den brief aan de Hebreërs wel onwederlegbaar het eenmalig karakter van de hemelvaart in het licht, en verbindt deze met het volkomen genoegzame van het ééne offer van Christus en eveneens met het feit dat Hij straks éénmaal zal wederkomen. „Hij zal ten anderen male zonder zonden gezien worden van degenen, die Hem verwachten tot zaligheid“. Zooals Hij den eersten keer op aarde kwam, beladen met de zonde der wereld, zoo zal Hij eenmaal zonder dien last der zonden, als de Overwinnaar, wederkomen. Hij ging éénmaal heen en voer ten hemel op vol eer, en Hij zal éénmaal wederkomen.

Wie aan dit karakter der eenmaligheid van de hemelvaart tomt, raakt tegelijk ook het karakter van de andere heilsfeiten en maakt ze alle, ongewild en onbedoeld, relatief. Terecht heeft Dr Goslinga hierop als een gevaar gewezen. „Natuur-

en het gewoon menschelek leven, van overgeestelijkheid enz.

Op mij heeft dit spreken nooit indruk gemaakt omdat, al zijn er streken in ons vaderland, waar zulke ongereformeerde gedachten worden gevonden, ieder Gereformeerde, dien naam waard, heel goed weet, dat lichaam en ziel beide Godes zijn en God door beide verheerlijkt moet worden.

Dat echter voor dit herhaald schrijven over het gevaarlijk dualisme, dat geboren zou worden uit het spreken over lichaam en ziel, niet allen immuun zijn gebleven, bleek me uit het artikel van den hoofdredacteur van het „Gereformeerd Mannenblad“, waarin hij zegt, het oorspronkelijk opschrift boven Ds Wiersinga's artikelen „Geestelijk leven“, nu dan ook vervangen door „Gods werk in ons“, lang niet zonder bezwaar geacht te hebben. Immers, zoo schrijft hij, „voor veler besef staat, „geestelijk leven“ tegenover het „natuurlijke“ leven... Of ook, er wordt onder verstaan... het leven... der ziel, dat alleen maar beschouwd kan worden, zoo men met den rug gaat staan naar het leven van elken dag in 't gezin, beroep, enz. Dit dualisme, waardoor toch weer de tegenstelling van natuur en genade wordt ingedragen, heeft reeds veel kwaad gesticht“, enz.

Ik geloof, dat de hoofdredacteur hier teveel onder den indruk gekomen is. Dat de Schrift zelf in allerlei verband van „pneumatikos“ of „geestelijk“ spreekt, mocht ons toch waarlijk wel „minder bevreesd“ voor dit woord, ook in de samenvoeging „geestelijk leven“, maken.

Daarna volgt een bespreking van enkele zinnen, uit een artikel van ds B. Holwerda in hetzelfde blad, waarna de schrijver besluit met deze „toepassing“:

„Moge Apsethus met zijn papegaaien dan ons tot een waarschuwing zijn.“

Dat ds Douma mijn bezwaar tegen den term „geestelijk leven“ ter aanduiding van „Gods werk in ons“, niet deelt, kan ik goed begrijpen. Wanneer zijn artikel dan ook gepoogd had mijn bezwaar te ontzenuwen en goede gronden tot handhaving van dezen term in die beteekenis aan te voeren, dan zou zulk een bespreking zijn nut kunnen hebben en mij misschien hebben kunnen overtuigen, dat mijn bezwaar ongegrond was. Wie zou dan als jongere collega niet graag hooren naar de stem van één, die zooveel ouder is, wanneer zakelijke argumenten worden aangevoerd? Maar het is juist deze wijze van bestrijding, die zoo pijnlijk treft.

In hetzelfde nummer van dit kerkblad wordt ook afgedrukt het herderlijk schrijven van de synode betreffende de polemië. We mogen toch niet anders veronderstellen, dan dat ds Douma dit met algemeene stemmen aanvaarde vermaan, van harte onderschrijft. De synode spreekt daarin uit, dat het niet de bedoeling is „elke vrijmoedige critiek of polemië een domper op te willen zetten, noch de vrije uiting van persoonlijke inzichten of het aanvoeren van gegronde bezwaren aan handen te leggen“, maar wil dat allen zich zullen voegen naar de Schriftuurlijke regelen. En deze worden zoo omschreven, dat in de polemië voor allen duidelijk de broederlijke liefde moet uitschijnen; dat het perswerk blijk moet

lijkt denkt Ds Tom daaraan niet.“ En deze bevestigt dit door te betuigen: „Inderdaad. De Heilige Geest is éénmaal gekomen... Hetzelfde kan gezegd worden van menschwording en opstanding.“ Maar hij voegt er aan toe: „Waar de hemelvaart in tegenstelling met menschwording en opstanding een verandering is van plaats (spatiëering van Ds Tom), kan niet zonder meer gezegd worden, dat de gedachte van een voorloopige en definitieve hemelvaart als in strijd met de analogia fidei moet worden afgewezen.“ Deze redeneering is echter volkomen onjuist. Is de hemelvaart een verandering van plaats in tegenstelling met menschwording en opstanding? Was de menschwording een plaatsverandering? Is de Opgevarene niet Dezelfde als de Nedergedaalde (Joh. 3:13)? En waarom zou het feit, dat de hemelvaart een plaatsverandering is, evenals dus de menschwording, het recht geven, om dit heilsfeit relatief te gaan stellen?

Zeker, Ds Tom denkt er niet aan het heilsfeit van de hemelvaart relatief te maken. „Na de definitieve hemelvaart van Jezus kan er van een telkens verlaten van den hemel door Jezus geen sprake meer zijn“, anders zouden wij, inderdaad, in strijd komen met „het duidelijke woord van Petrus uit Hand. 3:21.“ Maar een op-en-neder stijgen van de Jacobsladder vóór de „definitieve“ hemelvaart is in strijd met „het duidelijke woord“ van den